

✓ EKONOMIA – NAUKA O GOSPODAROWANIU 9

EKONOMIA	11
DOBRA – PRODUKTY I USŁUGI	11
ZASOBY	12
ZASOBY LUDZKIE – KAPITAŁ LUDZKI	12
ZASOBY NATURALNE	12
ZASOBY KAPITAŁOWE	13
CZYNNIKI PRODUKCJI	13
TECHNOLOGIA WYTWARZANIA DÓBR	13
PROBLEM RZADKOŚCI ZASOBÓW I TECHNOLOGII	14
KONIECZNOŚĆ DOKONYWANIA WYBORÓW	15
✓ GRANICA MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH	16
✓ KORZYŚCI I KOSZTY	19
PODZIAŁ WYTWORZONEGO PRODUKTU	20
EKONOMIA NAUKĄ O ALOKACJI ZASOBÓW	21
MIKROEKONOMIA	21
✓ ZASADA OPTYMALIZACJI	22
✓ ZASADA MALEJĄCYCH KORZYŚCI MARGINALNYCH	23
✓ ZASADA ROSNĄCEGO KOSZTU MARGINALNEGO	25
ZASADA OPTYMALIZACJI DECYZJI	26

✓ GOSPODARKA RYNKOWA 29

METODA ANALIZY EKONOMICZNEJ	31
MODEL GOSPODARKI RYNKOWEJ	35
RYNEK I JEGO ELEMENTY	37
DEFINICJA RYNKU	37
CENY ABSOLUTNE I RELATYWNE	39
ZASÓB I STRUMIEŃ	40
ELEMENTY RYNKU: POPYT, PODAŻ, CENA	40
PRAWO POPYTU RYNKOWEGO	40
CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA ROZMIARY POPYTU	43
DOCHODY KONSUMENTÓW	43
GUSTY I PREFERENCJE	43
SUBSTYTUTY I DOBRA KOMPLEMENTARNE	44
PRZEWIDYWANIE CEN RELATYWNYCH	44
LICZBA LUDNOŚCI	45
EFEKTY NAŚLADOWNICTWA I DEMONSTRACJI	45
PRAWO PODAŻY RYNKOWEJ	47
CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA PODAŻ	49

CENY CZYNNIKÓW PRODUKCJI.....	49
TECHNOLOGIA.....	49
PODATKI I SUBSYDIA.....	49
PRZEWIDYWANIE CEN.....	50
LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW W GAŁĘZI.....	50
POPYT, PODAŻ, CENA RÓWNOWAGI.....	50
MODEL PAJĘCZYNY.....	55
NADWYŻKI KONSUMENTA I PRODUCENTA.....	57
ZAGADNIENIA: Dopłaty do cen produktów rolnych; Rząd podwyższa cła importowe; Dlaczego płacimy więcej za wizytę u lekarza.....	58

ELASTYCZNOŚĆ POPYTU I PODAŻY 63

ELASTYCZNOŚĆ POPYTU.....	65
ELASTYCZNOŚĆ ŁUKOWA I PUNKTOWA.....	66
ELASTYCZNOŚĆ ŁUKOWA.....	66
ELASTYCZNOŚĆ PUNKTOWA.....	79
METODY MIERZENIA ELASTYCZNOŚCI PUNKTOWEJ.....	71
NACHYLENIE KRZYWEJ POPYTU A ELASTYCZNOŚĆ.....	73
DETERMINANTY ELASTYCZNOŚCI CENOWEJ POPYTU.....	73
WYSTĘPOWANIE SUBSTYTUTÓW.....	73
ZNACZENIE DOBRA W DOCHODZIE KONSUMENTA.....	74
CZYNNIK CZASU.....	74
ELASTYCZNOŚĆ CENOWA PODAŻY.....	74
ELASTYCZNOŚĆ A PRZYCHODY PRZEDSIĘBIORSTW.....	77
PRZYCHÓD CAŁKOWITY, PRZECIĘTNY I MARGINALNY.....	78
ZAGADNIENIA: Wykorzystanie elastyczności popytu w podejmowaniu decyzji gospodarczych; Prognozowanie sprzedaży za pomocą elastyczności.....	82

PODSTAWY DECYZJI EKONOMICZNYCH KONSUMENTA 87

KONSUMENT JAKO PODMIOT GOSPODARUJĄCY.....	89
UŻYTECZNOŚĆ MIARĄ ZADOWOLENIA Z KONSUMPCJI.....	90
UŻYTECZNOŚĆ CAŁKOWITA I MARGINALNA.....	91
UŻYTECZNOŚĆ MARGINALNA A CENY DÓBR.....	93
SYSTEM PREFERENCJI KONSUMENTA.....	94
KRZYWA OBOJĘTNOŚCI KONSUMENTA.....	95
CECHY KRZYWEJ OBOJĘTNOŚCI.....	98
MARGINALNA STOPA SUBSTYTUCJI (MSS).....	99
MSS A NACHYLENIE KRZYWEJ OBOJĘTNOŚCI.....	101
PRAWO MALEJĄCEJ MSS.....	101
OGRANICZENIA WYBORU KONSUMENTA.....	102
OGRANICZENIE BUDŻETU.....	102
OPTIMUM KONSUMENTA.....	105
ZMIANY DOCHODÓW KONSUMENTA.....	106
ZMIANY CEN DÓBR.....	107

POPYT KONSUMENTA

109

FUNKCJE POPYTU	111
POPYT A ZMIANY DOCHODU KONSUMENTA	111
DOBRA NORMALNE I DOBRA PODRZĘDNE	112
KRZYWA DOCHÓD-KONSUMPCJA	114
KRZYWE ENGLA	115
POPYT KONSUMENTA A ZMIANY CEN DÓBR	120
POPYT RYNKOWY	121
EFEKT SUBSTYTUCJI I DOCHODOWY	123
DOBRA GIFFENA	126
SUBSTYTUTY I DOBRA KOMPLEMENTARNE	127
ZAŁOŻENIE DOSKONAŁEJ WIEDZY KONSUMENTA	128
ZAGADNIENIA: Zachowania konsumenta europejskiego	129

PODSTAWY DECYZJI EKONOMICZNYCH PRODUCENTA

137

ROLA PRODUCENTA W GOSPODARCE RYNKOWEJ	139
PROCES PRODUKCJI	139
ZYSK CELEM DZIAŁALNOŚCI PRODUCENTA	140
ROLA ZYSKU W PRZEDSIĘBIORSTWIE	142
EFEKTYWNOŚĆ TECHNICZNA I EKONOMICZNA	143
FUNKCJA PRODUKCJI	145
FUNKCJA PRODUKCJI W KRÓTKIM OKRESIE	146
PRODUKT CAŁKOWITY, PRZECIĘTNY I MARGINALNY	147
ZALEŻNOŚĆ – PRODUKT PRZECIĘTNY I MARGINALNY	149
PRAWO MALEJĄCYCH PRZYCHODÓW	150
PRODUKT CAŁKOWITY, PRZECIĘTNY I MARGINALNY: PREZENTACJA GEOMETRYCZNA	151
ZALEŻNOŚCI MIĘDZY PRODUKTEM CAŁKOWITYM, PRZECIĘTNYM I MARGINALNYM	153
ETAPY PRODUKCJI	154
FUNKCJA PRODUKCJI W DŁUGIM OKRESIE	155
PRODUKCJA O STAŁYCH PROPORCJACH CZYNNIKÓW	155
EFEKTY SKALI PRODUKCJI	156
PRODUKCJA O ZMIENNYCH PROPORCJACH CZYNNIKÓW	157
IZOKWANTY PRODUKCJI	158
ZMIANY WZDŁUŻ I MIĘDZY IZOKWANTAMI	159
SUBSTYTUCJA MIĘDZY CZYNNIKAMI PRODUKCJI	160
MALEJĄCA MARGINALNA STOPA TECHNICZNEJ SUBSTYTUCJI	161
EFEKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA STREF PRODUKCJI	162
OPTIMALNA KOMBINACJA CZYNNIKÓW PRODUKCJI	163
LINIA JEDNAKOWEGO KOSZTU	164
OPTIMUM PRODUKCJI	166
ŚCIEŻKA EKSPANSJI PRODUKCJI	169
ZMIANY CEN CZYNNIKÓW PRODUKCJI	170
ZAGADNIENIA: Funkcja produkcji Cobba-Douglasa	171

KOSZTY PRODUKCJI

175

ZNACZENIE KOSZTÓW PRODUKCJI	177
KOSZTY PRYWATNE I SPOŁECZNE	177
KOSZTY ALTERNATYWNE	178
KOSZTY RACHUNKOWE I EKONOMICZNE	178
KOSZTY W KRÓTKIM I DŁUGIM OKRESIE	180
FUNKCJA KOSZTÓW PRODUKCJI	181
KOSZTY W KRÓTKIM OKRESIE	181
KOSZTY STAŁE	182
KOSZTY ZMIENNE	183
KOSZTY CAŁKOWITE	184
KOSZT MARGINALNY	185
ZALEŻNOŚCI: KOSZT-PRODUKT PRZECIĘTNY, KOSZT-PRODUKT MARGINALNY ...	186
KOSZTY PRODUKCJI – PREZENTACJA GEOMETRYCZNA	187
KOSZTY PRODUKCJI W DŁUGIM OKRESIE	191
KOSZTY W KRÓTKIM I W DŁUGIM OKRESIE	192
JAK KSZTAŁTUJĄ SIĘ KRZYWE KOSZTÓW CAŁKOWITYCH	194
PODJĘCIE DECYZJI O NOWYM PRZEDSIĘBIORSTWIE	196
KOSZTY PRZECIĘTNE W DŁUGIM OKRESIE	197
DŁUGOOKRESOWE KOSZTY CAŁKOWITE I PRZECIĘTNE	197
KOSZTY MARGINALNE W DŁUGIM OKRESIE	200
POSTĘP TECHNICZNY – PRODUKCJA – KOSZTY	202

KONKURENCJA DOSKONAŁA

205

FORMY ORGANIZACJI RYNKU	207
KONKURENCJA DOSKONAŁA	209
CZYNNIK CZASU	211
CENA RÓWNOWAGI GAŁĘZI PRZEMYSŁU	211
KRZYWA POPYTU NA PRODUKTY PRZEDSIĘBIORSTWA	212
CENA, PRZYCHÓD CAŁKOWITY, PRZECIĘTNY I MARGINALNY	213
MAKSYMALIZACJA ZYSKU W KRÓTKIM OKRESIE	214
RÓWNOWAGA W KRÓTKIM OKRESIE	218
PUNKTY GRANICZNE RENTOWNOŚCI	220
PODAŻ W KRÓTKIM OKRESIE	221
PODAŻ GAŁĘZI PRZEMYSŁU W KRÓTKIM OKRESIE	222
RÓWNOWAGA RYNKOWA W KRÓTKIM OKRESIE	223
RÓWNOWAGA W DŁUGIM OKRESIE	224
KRZYWA PODAŻY PRZEMYSŁU W DŁUGIM OKRESIE	225
ZAGADNIENIA: Analiza progu rentowności	227

MONOPOL PEŁNY

237

MODEL MONOPOLU PEŁNEGO	239
KRZYWA POPYTU W WARUNKACH MONOPOLU	239
KOSZTY PRODUKCJI MONOPOLU	241

KRÓTKOOKRESOWA RÓWNOWAGA MONOPOLU.....	241
CENA MONOPOŁOWA	244
ZYSK I STRATA MONOPOLU	244
KRZYWA PODAŻY MONOPOLU W KRÓTKIM OKRESIE	245
DYSKRYMINACJA CENOWA.....	247
INGERENCJA RZĄDU NA RYNKU MONOPOLISTYCZNYM	255
PORÓWNANIE MONOPOLU Z KONKURENCJĄ DOSKONAŁĄ	256

✓ KONKURENCJA MONOPOLISTYCZNA 259

ZAŁOŻENIA MODELU KONKURENCJI MONOPOLISTYCZNEJ	261
KRZYWA POPYTU NA RYNKU KONKURENCJI MONOPOLISTYCZNEJ.....	262
RÓWNOWAGA W KRÓTKIM OKRESIE	263
RÓWNOWAGA W DŁUGIM OKRESIE.....	265
KONKURENCJA ZA POMOCĄ JAKOŚCI I REKLAMY	266

✓ OLIGOPOL 271

ZAŁOŻENIA MODELU OLIGOPOLU.....	273
DUOPOL	274
MODELE OLIGOPOLU.....	278
CENY SZTYWNE I ZAŁAMANA KRZYWA POPYTU.....	278
PRZYWÓDZTWO CENOWE	281
PRZYWÓDZTWO CENOWE FIRMY DOMINUJĄCEJ.....	281
PRZYWÓDZTWO CENOWE FIRMY O NISKICH KOSZTACH.....	282
KONKURENCJA NIECENOWA	283
GRY STRATEGICZNE	284
FORMY MONOPOLIZACJI.....	291
USTAWODAWSTWO ANTYMONOPOŁOWE	295
ZAGADNIENIA: Polski Koncern Naftowy dyskryminuje odbiorców; Wysypisko śmieci zaniża ceny	298

✓ RYNEK CZYNNIKÓW PRODUKCJI 301

ROLA RYNKU CZYNNIKÓW PRODUKCJI	303
ELEMENTY RYNKU	303
POPYT NA CZYNNIKI PRODUKCJI.....	304
POPYT NA PRACĘ W KRÓTKIM OKRESIE	305
POPYT W SYTUACJI WIELU CZYNNIKÓW PRODUKCJI	307
POPYT RYNKOWY NA CZYNNIKI PRODUKCJI	309
POPYT NA CZYNNIKI PRODUKCJI – KONKURENCJA NIEDOSKONAŁA.....	310
ELASTYCZNOŚĆ CENOWA POPYTU NA CZYNNIKI PRODUKCJI	313
PODAŻ CZYNNIKA PRACY	313
KRZYWA PODAŻY PRACY.....	316
RÓWNOWAGA NA RYNKU PRACY	318
RÓŻNICE PŁACOWE.....	321
KONKURENCJA NIEDOSKONAŁA I RYNEK PRACY	322
MONOPSON NA RYNKU PRACY	322

MONOPOL NA RYNKU PRACY	325
PODAŻ INNYCH CZYNNIKÓW PRODUKCJI.....	330
RENTA I QUASI-RENTA	331
RENTA GRUNTOWA	333
PROCENT – CENA KAPITAŁU	335
PODAŻ KAPITAŁU – ISTOTA PROCENTU	336
POPYT NA KAPITAŁ POŻYCZKOWY.....	338

EFEKTY ZEWNĘTRZNE W EKONOMII 343

ISTOTA I RODZAJE EFEKTÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	345
WYCENA EFEKTÓW ZEWNĘTRZNYCH	348
RYNEK DZIAŁA SKUTECZNIE – TWIERDZENIE COASE	348
REGULACJE ADMINISTRACYJNE.....	350
POZWOLENIA NA EMISJĘ ZANIECZYSZCZEŃ	353
PODATEK PIGOU	354
ZAGADNIENIA: Społeczne koszty palenia papierosów; Efekt cieplarniany; Ustawa o czystym powietrzu; Mieszkania w pobliżu lotniska.....	355

DECYZJE GOSPODARCZE W WARUNKACH NIEPEWNOŚCI 367

PODEJMOWANIE DECYZJI W WARUNKACH RYZYKA	369
POJĘCIE I RODZAJE RYZYKA.....	371
PRAWDOPODOBIENSTWO MIARĄ RYZYKA	375
KRYTERIA OCENY DECYZJI GOSPODARCZYCH W WARUNKACH RYZYKA.....	377
KRYTERIUM ŚREDNIEJ ARYTMETYCZNEJ	378
ZASADA MAKSIMINU	378
KRYTERIUM WARTOŚCI SKRAJNYCH.....	378
KRYTERIUM UTRACONYCH KORZYŚCI	379
KRYTERIUM NADZIEI MATEMATYCZNEJ	379
RYZYKO OCZEKIWANYCH REZULTATÓW DECYZJI.....	380
PREFERENCJE RYZYKA	387